

*ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА СЛУЖБА
КОСОВСКА МИТРОВИЦА*

**38220 КОСОВСКА МИТРОВИЦА
УЛ.ЦАРА ДУШАНА БР.10
Тел. 028/497-031, Тел/факс 028/497-044
E-mail: pskm@open.telekom.rs
Сајт: psss.rs**

ПОЉОПРИВРЕДНИ БИЛТЕН

Број XI бесплатан примерак
Новембар 2017. Косовска Митровица

САДРЖАЈ БИЛТЕНА

РАТАРСТВО - ПОВРТАРСТВО

- Стање на пчелињаку и радови до краја године

ВОЋАРСТВО- ВИНОГРАДАРСТВО

- Густа садња воћака

СТОЧАРСТВО

- Припремање хранива за свиње

ЗАШТИТА БИЉА

- Административне мере у спречавању појаве и ширења биљних болести

ЦЕНЕ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА ПРЕУЗЕТИХ ИЗ СТИПС-а

Поштовани пољопривредни произвођачи посетите интернет страницу www.agoponuda.com , а уколико Ви желите да понудите свој производ на продају обратите се нама.

АГРОПОНУДА – БЕРЗА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА СРБИЈЕ

Стање на пчелињаку и радови до краја године

После надпросечних температура током лета и почетком јесени, све до треће декаде октобра месеца када улазимо у знатно хладнији период, је сигурно знатно теже за слабија друштва пчела али за нормално друштво не представља никакву тешкоћу.

Приличан број пчелара додаје погаче „превентивно“ још с јесени или на почетку зиме. То може да буде оправдано ако има заиста објективних разлога да сумњамо да друштва немају довољно хране, односно да нису добро припремљена, или ако пчелињаку не може да се приђе у другој половини зиме због лошег пута и снега. У свим другим случајевима, то представља непотребно узнемиравање пчела, непотребно подстицање да троше додатну погачу, да троше свој организам због прераде погаче и може да води нагомилавању хране у желуцу пчеле.

Постоји одређена јачина пчелињег друштва које може да уђе у зимовање, али он се разликује за сваку расу. Минимална потрошња хране у зимском периоду у друштвима је 9-11 улица пчела. Рачунајући по јединици живе масе при повећању или смањењу јачине утрочшак хране се повећава.

Јака друштва пчела биље подносе зиму. У сваком случају ни та велика разлика у снази није поуздан знак да ће друштва која су сада јача боље презимети од оних која су слабија. Треба знати да пчеле ретко угињавају од глади, а много више од исцрпљености и због тога што им је животни век кратак (ако су то старе пчеле или пчеле без резерве масног ткива).

Радови у новембру:

- обезбедити мир на пчелињаку;
- очистити лета од мртвих пчела;
- проверити заштиту од мишева,
- заштитити пчеле од птица, нарочито детлића (ако се за то јави потреба)

Радови у децембру:

- обезбедити мир на пчелињаку;
- извршити третман против варое оксалном киселином;
- повремено обилазити пчелињак и вршити проверу стања;
- уклањати влажан снег и мртве пчеле са лета (ако снег није влажан не треба га уклањати);
- наставити заштиту од птица (ако се зато јави потреба);
- помоћу стетоскопа послушати звук клубета;
- сређивати и поправљати пчеларски прибор и алат.

Саветодавац ратарства и повртарства Зоран Милосављевић

Густа садња воћака

Густа садња представља велики број воћака по јединици површине, при чему се одржава систем нижих стабала, на дохват руке. Воћке брзо прородје, већ у другој години након садње, при чему се наредних година приноси увећавају и устаљују. У односу на стандардне засаде приноси по стаблу су нижи, али по јединици површине знатно већи.

У густој садњи је олакшано извођење свих помотехничких мера, формирање узгојног облика, резидба, заштита и др. Услед веома олакшане бербе и квалитет плодова је на највишем нивоу.

Јабука се може садити на растојањима 3-4 x 0,5-1 m (2500-6000 стабала по хектару), уз најчешћи узгојни облик витко вретено. Крушка се сади на сличним растојањима, а бресква и трешња 3-4 x 1-2 m (1500-3300 стабала по хектару). За шљиву одговарају растојања 4 x 2-2,5 m, а узгојни облици најчешће су витко вретено и вретенасти жбун.

За овакву производњу је потребно користити високо квалитетне саднице, са добро развијеним кореновим системом и превременим гранчицама, што ће омогућити формирање узгојног облика и проређивање воћака већ у другој години.

При редовним мерама акценат треба ставити на формирање узгојног облика и повијање грана, где треба користити постављање одбојника, чачкалица, тегова, увртање и др. како би у односу на вођицу скелетне гране имале одговарајући угао. Узгојни облик и редовну родност треба одржавати зимском и летњом резидбом.

Земљиште се одржава на различите начине, у зависности од конкретних услова на парцели. У условима где се наводњава може ићи и затравњивање земљишта са кошењем и малчирање (између редова) и примена хербицида и обрада бочним фрезама (дуж редова). У засадима без наводњавања акумулација се може обезбедити мерама основне и допунске обраде (јалови угар или комбинација са хербицидима или застирања).

Исхрана треба да се заснива на контроли производне способности земљишта у време подизања и неге засада, као и на бази резултата фолијарне дијагностике у фази експлоатације. Редовним контролама производне способности земљишта и стања исхрањености лишћа, уз све остале елементе, програмира се правилна исхрана везана за те конкретне услове засада. Поред устаљених начина исхране у употреби су све више водотопива и фолијарна ђубрива, одговарајуће формулације.

Веома важна мера је и заштита од болести и штеточина, при чему превентивно деловање има велики значај.

Густа садња изискује велика почетна улагања, али се она релативно брзо враћају, стим да су трошкови производње (бербе) знатно мањи.

Савремен засад густе садње подразумева и подизање ветрозаштитних појасева, система за орошавање, противградне мреже и система за наводњавање.

Припремање хранива за свиње

Припремањем хранива за свиње побољшава се њихов укус и повећава сварљивост. Свиње неприпремљена хранива лошије искоришћавају и већа количина хранљивих материја несварена изађе са изметом из организма. За 10 – 15% свиње слабије искоришћавају цело зрневље, него ако им се оно даје у облику прекрупe, брашна или гњечено. Прекрупа или брашно могу се давати у сувом стању или замешани са водом у виду каше. Ако је то из било којих разлога немогуће онда зрневље треба 16-24 часа пре давања свињама покиселити у води. Такво зрневље свиње боље искористе али ипак слабије него прекрупљено, самлевено или гњечено. Кромпир, зрневље лупине, дивљи кестен садрже горке састојке и свиње неће да их једу док се не припреме, односно док се горки састојци не одстрaне. Т се постиже код кромпира кувањем или запаривањем.

Кувањем хранива побољшава се укус и сварљивост неких хранива. Међутим хранива не трба дуго кувати на високој температури (температури врења), јер се уништавају витамини. Сено лептирастих биљака које потиче од старијих биљака (кошено у периоду цветања) и плеву прелити у неком суду врелом водом, затим суд утоплити и оставити 4-6 часова. Сено је најбоље давати уситњено или самлевено.

Кишељење хране за свиње има велики значај и примену. На овај начин побољшава се укус и сварљивост хранива, а повећава се и апетит свиња. За кишељење се користи пекарски квасац и то 0,5 - 1кг /100кг мешавине (прекрупа овса, јечма, кукуруза, мекиња). У топлој води (30-40 °Ц) размути се квасац, добро измеша и дода се 20кг смеше. После 20 минута поново се измеша и остави 4-6 часова да одстоји. Слој смеше треба да износи 20 - 35 цм, а топлота 20 - 27°Ц. Након тог времена налије се 110 - 150 литара топле воде, добро измеша и дода 80 кг смеше, добро измеша и остави да одстоји 3 часа. На овај начин кишељење траје 7 -9 часова. Да би кишељење боље успело потребно је овој смеси додавати 1,5 - 2% проклијалог зрневља јечма, овса или ражи, до 3% сена луцерке или детелине самлевеног или сецканог, 10 - 15% куваног кромпира добро очишћеног од земље и мало сецкане репе.

Код нас се за товљење свиња за маст употребљава углавном прекрупа од кукуруза која се претходно укисели. Прекрупа са замеша у виду густе каше и остави зими око 12, а лети око 6 часова да укисне.

Посебно треба обратити пажњу на чистоћу судова у којима се храна припрема.

Укишељену храну давати у смеси са другим хранивима и минералним материјама.

Нарочиту пажњу треба посветити исхрани младих грла која расту. Ако она услед слабе исхране закржљају у младости неће моћи касније да то надокнаде и поред побољшане исхране.

Административне мере у спречавању појаве и ширења биљних болести

Сам назив говори да се овде ради о законским мерама, којима једна земља жели да спречи појаву и ширење биљних болести. Поред Закона о заштити биља постоје и законска акта којима се регулишу питања биљног карантина, контрола здравственог стања усева, семена и садног материјала, рад стручних и инспекцијских служби, производња, промет и примена пестицида и др. Контрола здравственог стања пољопривредних производа је регулисана међународним конвенцијама за заштиту биља, чији је потписник и наша земља. Обавеза је свих да стриктно поштују међународне прописе о здравственом прегледу биљака током вегетације, прегледу пошиљака, издавању сертификата, утврђивању листе карантинских паразита и штеточина и подношење извештаја овлашћеној организацији.

Многе биљне болести су из једног дела света пренете у друге делове оболелим биљкама или биљним деловима, најчешће семеном и садним материјалом. Тако су из Америке у европу пренете веома опасне биљне болести: пепелница винове лозе, пламењача винове лозе, пламењача кромпира, пламењача дувана и многе друге. Из Европе у друге делове света пренете су чађава краставост јабуке, рак кромпира, увелост бреста и др. То је учинило да су многе земље завеле карантинску службу и организовале биљни карантин.

Основни задатак биљног карантина је да спречи уношење и ширење оних паразита који не постоје у земљи, поготову ако су они економски значајни и у неким деловима света имају епифитотичан карактер. Свака земља за себе одређује листу карантинских паразита. У промет се могу ставити само здрави пољопривредни производи и они на којима се налазе карантинске болести. Уколико се на њима нађе нека врста која је на листи карантинских паразита таква се пошиљка мора уништити или вратити пошиљаоцу. Биљни карантин обухвата и забрану изношења оболелих биљака или биљних делова из крајева у којима је констатовано присуство карантинских паразита. Увоз и извоз пољопривредних производа мора да прати уверење о здравственом стању сертификат. Ако таквог уверења нема може се добити дозвола за увоз, уз услов да се семе или садни материјал најмање једну годину испитује у карантинском пољу.

Поред спољнег постоји и унутрашњи карантин којим се врши контрола појаве карантинских и других опасних паразита унутар земље. Ако се утврди појава карантинских паразита на одређеном подручју предузимају се енергичне мере за њихово ликвидирање. У случају појаве локалне епифитоције неке економски значајне болести, предузимају се мере да се спречи њено ширење.

Карантинска служба за заштиту биља је та која врши контролу здравственог стања пољопривредних производа при њиховом увози или извозу. Она се не ослања само на сертификат, већ непосредним увидом и узимањем узорака врши контролу производа.

Ако је пошиљка сумњивог здравственог стања, а не постоји могућност да се на лицу места идентификује узрочник болести, узорци се достављају овлашћеним институцијама на анализу. У саставу карантинске службе су и граничне станице за заштиту биља, које се

налазе на граничним прелазима и у унутрашњости земље на местима царињења робе луке, аеродроми, поште и које се брину о њеној здравственој исправности.

За спровођење Закона о заштити биља и других административних мера које се односе на ову проблематику брину се и инспекцијске службе. У оквиру ове службе при општинама постоје инспектори за заштиту биља са тачно прописаном надлежношћу.

У оквиру службе за заштиту биља организована је прогнозно-извештајна служба. Њен допринос у спречавању масовне појаве и ширења паразита и смањења штете може бити огроман. Задатак јој је да прикупља податке о појави, кретању и штетности најважнијих паразита и о томе сачињава извештај. На основу познавања биологије паразита, утицаја еколошких фактора на патогенезу, стања развоја биљака и отпорности сората прогнозира време појаве важнијих болести и саопштава произвођачима рокове и начине сузбијања паразита. Координација прогнозно извештајне службе се врши из центра, а носиоци њеног рада су заводи за пољопривреду са својом стручном службом за заштиту биља, која има и саветодавни карактер.

Саветодавац заштите биља **Недељковић Синиша**

*ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ВОЋА И ПОВРЋА – ЗЕЛЕНЕ ПИЈАЦЕ ЗА ПЕРИОД
ОД 13.11. - 20.11.2017.ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА*

Јединица мере (кг/дан)	Београд	Краљево	Ниш
Банана	150	120	110
Јабука (остала)	80	80	70
Лимун	200	150	150
Мандарина	150	150	120
Поморанџа	200	150	120
Јединица мере (кг/дан)	Београд	Краљево	Ниш
Краставац-салатни	100	80	80
Кромпир	70	50	50
Паприка-шилја	100	80	70
Лук црни	70	60	50
Парадајз	120	80	70
Тиквице	150	60	120
Шаргарепа	80	-	60

**ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ВОЋА И ПОВРЋА – КВАНТАШКЕ ПИЈАЦЕ ЗА ПЕРИОД
ОД 13.11.-20.11.2017.ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА**

Јединица мере (кг/дан)	Београд	Краљево	Ниш
Банана	110	100	-
Јабука (остала)	65	60	60
Лимун	120	110	120
Мандарине	100	110	100
Поморанџа	105	110	100
Јединица мере (кг/дан)	Београд	Краљево	Ниш
Краставац салатни	70	60	70
Кромпир	35	35	45
Паприка шилџа	90	60	60
Лук црни	25	35	35
Парадајз	85	60	60
Тиквице	120	50	90
Шаргарепа	35	40	45

**ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ЖИВЕ СТОКЕ НА ПИЈАЦАМА ЗА ПЕРИОД
ОД 13.11.2017.-20.11.2017. ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА**

Јединица мере (дин/кг)	Тежина/ узраст	Раса	Београд	Краљево	Ниш
Двиске	све тежине	све расе	220	130	-
Јагњад	све тежине	све расе	300	220	270
Јарад	све тежине	све расе	200	180	-
Јунад	350-480кг	СМ	-	-	-
Јунад	>480	све расе	250	240	230
Козе	све тежине	све расе	-	-	-
Крава за клање	све тежине	СМ	-	160	-
Крмаче за клање	>130кг	све расе	150	150	-
Овца	све тежине	све расе	160	120	-
Прасад	16-25кг	све расе	230	200	180
Телад	80-160	СМ	-	430	-
Товљеници	80-120	све расе	170	220	150
Товљеници	>120кг	све расе	160	150	130
Шиљежад	све тежине	све расе	220	-	-

ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ЖИТАРИЦА ЗА ПЕРИОД
ОД 13.11.-20.11.2017 ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

Јединица мере (дин/кг)	Београд	Краљево	Ниш
Кукуруз	24	25	25
Пшеница	-	25	20
Сточни јечам	24	25	-

www.stips.minpolj.gov.rs

www.agoponuda.com
AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

